

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-tej w po-
łudnie i o godzinie 6-tej
wieczorem.

PRENUMERATA wynosi
w Krakowie: miesię-
cznie 2 kor., kwartalnie
kor. 6, za jednorazowe
zanieślenie do domu de-
płatca się 40 hal., za dwa-
razowe 60 hal.

Na prowincji: miesię-
cznie kor. 2 hal. 70, kwar-
talnie kor. 8. W państwie

Niemieckiem kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja nie wraca
wrazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu. 40 hal. | Adres Red.: Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głos Narodu“ Kraków. Tel. Nr. 190

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1893 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inzeratowym „Głosu Narodu“, róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 66
Od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal. skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 30 hal. za pierwszy raz
każdy następnym 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Jankowski, Pasaż
Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dukas, M. Schalek, E. Braun, Kutschera & Schleri, R. Moses, Friedl, w Berlinie F. E. Cos, w Budapeszcie
J. Leopold, w Paryżu de Raczkowski 14 Cite de Trevisse, F. Jones & Cie.

Osobna prenumerata na
wydanie wiecz. wynosi
miesięcznie w miejscu
z odnośnieniem do domu
koroną.

Numer połudn. 10 hal. wie-
czorny 4 hal. Listy pła-
czone przekazy na prenu-
meratę i inzeraty, franco
do Administracji „Głosu
Narodu“. — Prenumeratę
oprócz upoważnionych a-
geniów przyjmuje każdy
urząd pocztowy w obrębie
monarchji w państwie
niemieckiem. Reklamacje

Nr. 165

Kraków, środa 8 kwietnia 1908 r.

Rok XVI

Szkolnictwo galicyjskie i żydzi.

W ostatnim numerze syonistycznego „Wschodu“ znajdujemy obszerny artykuł poświęcony rozstrząsaniu sprawy reformy szkół średnich. Wyrażone tam poglądy są tak charakterystyczne, że warto z nimi zapoznać szersze koła czytelników polskich.

„Szkoly nasze, — pisze „Wschód“, — są urządzone i prowadzone w duchu narodowo-polskim. Rzecz z gruntu błędna i zupełnie niewłaściwa. Nie wolno bowiem ignorować faktu, że w niektórych gimnazjach młodzież żydowska stanowi 25 proc. ogólnej liczby uczniów i, że z tych 25 proc. co najmniej 90 proc. młodzieży jest uświadomioną w duchu narodowo-żydowskim. Olbrzymia większość młodzieży żydowskiej wystąpiła przed rokiem do walki o uznanie narodowości żydowskiej w szkole średniej, a w manifestie wydanym z tej okazji domaga się ona wprowadzenia obowiązkowej dla niej nauki języka hebrajskiego i historii żydowskiej.

Słyszeliśmy o silnym impulsywnym ruchu, który zakotłował w sercach tej młodzieży i dochodziły nas wieści o demonstracjach i deputacjach, jakie młodzież ta wysyłała do dyrektorów gimnazjalnych z prośbą o uznanie ich słusznych postulatów. Nie chcemy na razie mówić o meritum tych żądań, ale w każdym razie jest to objaw, który powinien być zwrócić na siebie uwagę i nad którym do porządku przejść nie wolno“.

Żydzi zatem występują przeciwko polskiemu charakterowi szkół polskich, nie chcą, aby ich młodzież wychowywała się w duchu polskim. Ale najłatwiej mogą temu zaradzić, zakładając własne, czysto — żydowskie szkoły z takim językiem wykładowym i w takim duchu, jak sami zechcą. Nikt im w tem nie będzie przeszkadzać. Natomiast szkoły polskie niech pozostawia Polakom.

Ale oprócz ducha polskiego, inny jeszcze wzgląd niepokoi żydów. Oto ostatnia konferencja dyrektorów szkół średnich przyjęła rezolucję w myśl której: „dążyć należy do tego, aby młodzież wraz z nauczycielami przejęła się głębiej zasadami prawdziwej etyki chrześcijańskiej a to przez odpowiednie zharmonizowanie gron nauczycielskich i przez wyraźniejsze wyciśnięcie na naszych szkołach średnich piętna ducha katolickiego, którym powinna być owiana każda lekcja szkolna“.

Możemy być przekonani — pisze „Wschód“ — że w imię etyki chrześcijańskiej hasła te pójdą w kraj i w nim się przyjmą.

Czem one są dla nas, dodawać chyba nie potrzebujemy. Aż nadto dobrze rozumiemy, co oznaczają słowa o „zharmonizowaniu gron nauczycielskich, lub o wyciśnięciu na szkole piętna ducha katolickiego“. Oznacza to zupełne usunięcie Żydów od godności nauczycieli szkół średnich i oznacza zupełne sklerikalizowanie szkoły.

Odtąd odmawiać się winno „zdrowaś Maryo“ i różaniec na każdej godzinie co najmniej kilka razy (!), każdy wykład powinien technąć bogobojnym katolizmem i czy to będzie mowa o inkwizycji hiszpańskiej, czy też o prze-

śladowaniach Żydów podczas wypraw krzyżowych, zawsze winien być zaznaczony charakter katolicki szkoły“.

„Młodzież żydowska, — biada dalej organ żydowski, — winna zdać sobie z tego sprawę, że ciężkie (!) dla niej nastaną czasy, że szykany i nietolerancja orgie tryumfu (!) święcić będą w szkole galicyjskiej... że prędzej czy później — panoszyć się tam pocznie duch Torquemady. Wierzymy, że młodzież nasza próbę tę wytrzyma i z tego piekła katolicyzmu wyjdzie wzmocniona i oczyszczona“.

Zuchwałe słowa! a dowodzą one, że żydzi czują się w obec polskiego społeczeństwa już dość silnymi, aby nie tylko swoją odrębność zaznaczyć, ale narzucić Polakom swoją kulturę i swoją... etykę.

Listy z nad Newy.

(Znowu sprawa języka polskiego w seminarjach. — Dyskusja „polska“ w Radzie państwa. — Przemówienia Durnowa i Wittego. — „Polonofilstwo“ rządu. — Puryszkiewicz znów wyrzucony z Dumy. — Dyskusja nad budżetem Synodu. — Przemówienie Dymyzy. — Stanowisko Koła polskiego. — Nagonka na katolicyzm. — Eulogjusz i Aleksiejew bronią „uciskanej“ Chełmszczyzny. — Smutne laury.

Petersburg, 5 kwietnia.

Nieszczęsna sprawa wykładu języka polskiego i praktycznych ćwiczeń z arytmetyki w tymże języku w dwóch seminarjach nauczycielskich: chełmskim i biańskim, choć uchwalona przez Dumę, wciąż jeszcze pokutuje w Radzie państwa. Na czwartkowym posiedzeniu wywiązała się znów nad tą tak niepokojącą „istotną ruskich patriotów“ sprawą — bardzo gorąca dyskusja. Heroldowie reakcji uderzyli na alarm. Po przemówieniu referenta komisji prawodawczej (do której był odesłany ponownie ów projekt rządowy), zabrał głos oświadczył p. Stizinskij. „Wasze ekscelencje i łaskawi panowie“ — zaczął, segregując w ten sposób członków Rady na dwie kategorie: wyrażonych „dygnitarzy“ państwowych i zwykłych parwenjuszów z wyboru. Po tym wstępie p. Stizinskij począł przedstawiać w strasznych barwach niebezpieczeństwa, jakie grożą państwu rosyjskiemu, jeśli w seminarjach nauczycielskich Król. Pol. będzie wykładany język polski. Po tych gromach wszedł na mównicę „sam winowajca“ p. Kaufman, były minister oświaty, za którego rządów zredagowano ten projekt. „I o cóż się sprzeczać? — wołał — wszakże projekt ma na celu, aby Rosjanie nauczycielami byli po polsku, iżby nauczycielami ludowymi być mogli, w przeciwnym bowiem razie nauczycielami będą tam tylko Polacy...“ Dalej wykazywał, że projekt rządowy jest tylko naturalną konsekwencją zatwierdzonej przez cara uchwały komitetu ministrów o języku polskim w szkołach ludowych. Ale te wywody nie uspokoiły jego kolegów. Były wszechwładny minister spraw wewnętrznych Durnowo, który w swoim czasie zasiadał w komite-

cie ministrów i podpisał uchwałę o wprowadzeniu języka polskiego do szkół ludowych w Król. Pol., obecnie wystąpił gwałtownie przeciw własnej uchwałie i wygłosił mowę, jakby żywcem wyjętą z „Rusk. Znam.“

Ciętą dał odprawę swemu koledze z gabinetu „twórcy konstytucji rosyjskiej“ hr. Witte. „Trzeba hamować namiętności, które z małej rzeczy robią wielką sprawę — zaczął b. prezes gabinetu i dalej całą historję tej sprawy referował, częstokroć wplatając do przemówienia słowa zjadliwej ironji. A szcharakteryzowałszy istotę zamierzonego prawa, zaznaczywszy, że i język polski i religia muszą być po polsku wykładane, „inna polityka w stosunku do Królestwa Polskiego — mówił dalej hr. Witte — byłaby nie państwową, ale antypaństwową... Wszystkie te prawa, odnoszące się do Królestwa Polskiego, były uchwalane jednogłośnie przez komitet ministrów, a protokoły były pod pisywane przez 32 członków komisji; podejrzewać ich o brak poczucia państwowości nie można, np. Bułgini...“ Tu przerwał hrabiemu przewodniczący, pan Akimow. „Np. Łukjanow...“ Znowu mówcy przerwał pan Akimow. Lecz hr. Witte dalej mówił — coraz dosadniejszych używając argumentów. Wreszcie, mówiąc o atmosferze dzisiejszej, zaznaczył, iż sprawa ta wielkie debaty wywołała w dzisiejszej Dumie, inaczej zgola byłoby w pierwszej i w drugiej. Znowu nerwowo mu p. Akimow przerwał. „Mogę mowy nie skończyć...“ zwraca się p. Witte do zgromadzenia. „Prosimy!“ odzywają się liczne głosy, jakby potępiając p. Akimowa, który „herezji“ słuchać nie chciał. Wyrażeniem nadziei, że Rada Państwa nie będzie nadużywać swego stanowiska względem Dumy, któraby odrzucenie projektu uważała za „zwrócenie sobie uwagi“, zakończył hr. Witte swą mowę.

Po tem zabierało głos jeszcze kilku mówców, między nimi p. Eustachy Dobiecki, aż wreszcie posiedzenie przerwano z powodu spóźnionej pory bez żadnej uchwały...

W przyszłym tygodniu będziemy więc znów mieli w Radzie państwa „dyskusję polską“ z powodu tak błahej sprawy, jak wykład języka polskiego w dwóch seminarjach! Czyż to nie znamienny objaw „pracowitości“ tego najwyższego ciała ustawodawczego, i jego stosunku do Polaków... Dla patriotów z Rady państwa nawet rząd rosyjski jest zbyt „polnonfilski“!!

Nie lepszy jest nastrój i w Dumie. Po zajęciu z Anrepem nastęrczyła znów tam okazji do występów antypolskich dyskusja nad budżetem Synodu. Rozpoczęła się ona we czwartek pod dobrimi auspicjami — bo nową awanturą Puryszkiewicza. Przewodniczący zwrócił mu uwagę, aby w swem przemówieniu trzymał się meritum sprawy. Puryszkiewicz ciska się jak zwierzę ranione, krzycząc: „Pan mi przerywa“ zbiega z trybuny i woła z miejsca: „Pan jesteś prezesem frakcji lewicy“.

W sali pówstaje hałas. Przewodniczący za pytuje czy Puryszkiewicz pragnie dalej przemawiać.

Puryszkiewicz z miejsca: „Ja chcę przemawiać, lecz pan mi nie pozwala, to gwałt nad posłem, gwałt nad przedstawicielstwem narodem“.

Ogólny hałas wzmagają się. Przewodniczący dzwoni i mówi, zwracając się do Puryszkiewicza: „Uprzedzam pana“...

Puryszkiewicz: „Niech pan sobie uprzedza, ile się panu podoba“.

Wówczas na wniosek przewodniczącego Duma wyrzuca wreszcie Puryszkiewicza z posiedzenia — ku oburzeniu prawicy...

Na wczorajszym posiedzeniu kontynuowano dyskusję nad budżetem Synodu, przy czym „istotno ruscy“ postawie mieli znów sposobność zaznaczyć swój „patriotyzm“, to znaczy wygłosić płomiennie filipiki przeciw Polakom i katolicyzmowi, poparte naturalnie zwykłymi najcyniczniejszymi fałszami. I to był może najciekawszy moment kilkunastogodzinnej dyskusji, w której zabierał także głos oberprokurator synodu. Kredyty naturalnie uchwalono, przy czym wypowiedziano pobożne życzenie co do przyszłego soboru cerkiewnego i większego usamodzielnienia cerkwi. Natomiast popierana przez referenta komisji i opozycję sprawa poddania gospodarki finansowej Synodu pod ogólną kontrolę państwową, znalazła w Dumie zarliwych przeciwników. Zarówno popi z słynnym Eulogijuszem na czele, jak i prawica bronili gorąco samodzielności cerkiewnej na punkcie rubli.

Występy antypolskie zaczęły się po przemówieniu posła siedleckiego Dymyza. W mowie swej wykazał on na co idą fundusze cerkiewne w Lubelskiem i Siedleckiem. Omówił działalność suto opłacanych popów w Chełmszczyźnie, którzy nie mogąc prowadzić właściwej działalności pasterskiej, z braku... parafjan, zajęli się propagandą polityczną, szerzą nienawiść, dopuszczają się najrozmaitszych intryg, byle tylko utrzymać swe uprzywilejowane stanowisko i swe dochody. Słowem p. Dymyza dał w swym przemówieniu znany dobrze obraz stosunków na tak zwanej Chełmszczyźnie i zakończył następującym oświadczeniem, złożonym w imieniu Koła polskiego:

„Uznając, że działalność organów Synodu w Królestwie Polskiem jest skierowana przeciw naszemu interesom narodowym i religijnym, z tej przyczyny zachowujemy się wobec niej odpornie; ze względu jednakże na to, że w etacie Synodu wydatki, dotyczące Polski, nie są wyłączone w osobne paragrafy, lecz wykazane łącznie z ogółem wydatków na potrzeby religijne narodu rosyjskiego, wobec których zachowujemy się z najzupełniejszym szacunkiem, nie poczytujemy się za uprawnionych do wystąpienia przeciw etatom, lecz powstrzymujemy się od głosowania.“

„Istotno ruscy“ postawie z „kresów“, trafieni w najdotkliwsze miejsce wystąpili w obronie swych zagrożonych... dochodów. W formalną furję wpadł „poseł“ chełmski archierej

Eulogijusz. To też plóft niestworzone rzeczy. Katolicy palą cerkwie, popów i „wiernych“. Księża nawracają prawosławnych na katolicyzm przemocą, (!) opornych każą zabijać (!). Słowem popi prawosławni na Chełmszczyźnie to męczennicy, wystawieni na niesłychane tortury ze strony katolików! Okropność!!

Ale niebawem wyszło sztydo z worka. Roztoczywszy tak okropny obraz, arch. Eulogijusz oświadczył, że położenie popów na Chełmszczyźnie jest tak straszne, że nadzwyczajnie wysokie w porównaniu z resztą duchowieństwa prawosławnego ich uposażenie, w stosunku do „mak“ jakie tam przechodzą, jest jeszcze za... małe!...

W podobnym tonie przemawiał słynny „poseł“ warszawski Aleksiejew. Z patosem przedstawiał położenie „uciskanej“ przez Polaków Rusi Chełmskiej i zakończył swe przemówienie słowami: „Strzeżcie świętej Rusi Chełmskiej, gdyż inaczej cerkiew pozostanie bez parafjan. Duma zasłuży na laury (!) jeżeli na pierwszy plan wysunie sprawę wyodrębnienia Chełmszczyzny“.

Jak dotychczas na tego rodzaju „laury“ zasłużyła prawica i znaczna część pałdziernikowców, którzy skandaliczne brednie Eulogijuszów i Aleksiejewów przyjmowali owacyjnymi grzmotami oklasków...

Smutne laury... ciemnoty i fanatyzmu...

Po nowym gwałcie.

Poznań, 6 kwietnia.

A więc nowa zbrodnia spełniona. Wywłaszczenie Polaków z mowy ojczystej na zebraniach publicznych stało się faktem. A ten nowy gwałt jest tem potworniejszy, że swoje „placet“ udzielił mu nie sejm pruski, lecz reprezentacja całego narodu niemieckiego! Czyż wobec tego można mieć jeszcze jakie złudzenia? Hakata, rządząca Prusami pod komendą Bülowa, staje się czynnikiem decydującym w całym państwie! Parlament niemiecki przez uchwałę sobotnią zeszedł do tej samej roli pacholków ks. Bülowa, jak i sejm pruski! Kazał sobie tylko drożej zapłacić, bo wolnością szacharki giełdowej!

To nowe wywłaszczenie, które przeprowadzili swymi głosami przedstawiciele „liberalizmu“ niemieckiego, jest tem potworniejsze, iż bez żadnych obłonek pokazuje ohydę „ustawy wyjątkowej“ — gwałtu, wymierzonego tylko przeciw Polakom. Według bowiem zapewnień kół oficjalnych, inne narodowości, po za Polakami, nie będą nią dotknięte. Zresztą par. 7 wyraźnie stosowanie ustawy oddaje w

ręce państw związkowych. Brzmi on w ostatecznej formie, jak następuje:

„Obrady na zebraniach publicznych odbywają się w języku niemieckim.“

Przepis ten nie odnosi się do międzynarodowych kongresów i do zebrania przedwyborczych do parlamentu i do ciał ustawodawczych państw związkowych oraz Alzacji i Loraryngii od dnia ogłoszenia terminu wyborów aż do ich przeprowadzenia.

Rząd odnośnego państwa może dozwolnić na wyjątki.

Jednakże w dzielnicach, w których w czasie prawomocności niniejszej ustawy, mieszka stara, zasiedziała ludność, władająca językiem nieniemieckim wolno jej, o ile wedle każdorazowego ostatniego spisu ludności wynosi 60 procent ogólnej liczby mieszkańców, podczas pierwszych lat 20 po ogłoszeniu niniejszej ustawy używać także na zebraniach języka nieniemieckiego, jeżeli urządzający zebranie przy najmniej na 3 razy 24 godziny zamelduje je na policji z dodatkiem, że rozprawy odbywać się będą w języku obcym i w jakim. O doniesieniu tem policja winna natychmiast wydać piśmienne bezpłatne poświadczenie. Jako dziełnice uważane będą okręgi najniższych władz administracyjnych.

Dalej dozwolone są wyjątki za pozwoleniem władzy centralnej, o ile ustawodawstwo krajowe nic innego nie postanowi“.

Jak ten paragraf będzie stosowany u nas, wiemy dobrze. Nawet ten ochłap rzucony nam przez „wolnomyślnych“ — używanie języka polskiego w ciągu 20 lat w tych miejscowościach, gdzie żywił polski stanowi 60 procent ludności, będzie do minimum ograniczany przez sztykany i fałszerstwa pruskie. Bo będą tu decydować „urzędowe cyfry“ układane stosownie do wymagań hakatyzmu. Tę szacherkę odczuje niewątpliwie Poznań! Nie ulega wątpliwości, że Polacy stanowią tu obecnie przeszło 60 proc. ludności. Ale urzędowy spis z przed 8 z góry laty wykazuje 57 proc. Polaków. Ze władze pruskie nie pozwolą, aby ta cyfra zwiększyła się, to więcej niż pewne. I tu więc w tej stolicy Wielkopolski język polski w życiu publicznym zostanie zakazany!

Uchwalenie ustawy przyszło do skutku przy pomocy wolnomyślnych żydów, którzy otrzymali za to wolność... giełdy; ale także lotaryński poseł Gregoire głosował za paragrafem, rzekomo z tego powodu, że rząd przyrzekł zachować język francuzki w Alzacji. Ale Gregoire, to znana figura rządowa i Alzatezycy uważają go za odstępcę. Inni posłowie z Alzacji głosowali przeciwko ustawie.

67) Jerzy Ohnet.

Ostatnia miłość.

Ręka w ręce, opanowani jednym i tem samym wzruszeniem, uśmiechali się do siebie. z pełnemi łez oczyma.

Nie uskarżali się i bez wahania spełniali swój obowiązek. Mieli te same zmartwienia, rozum, odwagę.

Zbyt szlachetni, aby zdradzać, zbyt dumni, aby zgodzić się na nieprawdy związek, rozłączali się, pojmując, że nie mogą żyć obok siebie.

Cierpieli, płakali, ale się nie wahali. Nigdy nie kochali się bardziej, niż podczas tych krótkich chwil, kiedy czuli się godnymi siebie dla prawości swego postępowania.

Nie mówili nic, wpatrywali się tylko w siebie, aby wyrwać głębiej w sercach wspomnienie ukochanych twarzy.

Zegar bijący godzinę, przywołał im na pamięć obecną chwilę.

Ocknęli się ze wspólnego zachwycenia i spostrzegli, że była pierwsza po północy.

Dwie godziny spędzili razem, sami.

Nadeszła chwila rozstania.

Powstali drżąc z cierpienia, jakie im sprawiało to nieuniknione pożegnanie.

Zbliżyła się ku niemu, a cała jej duma przemieniła się w niewymowną słodycz:

— Żegnaj — rzekła — wybacz przykrość, jaką ci wyrządzam. Ja tylko jedynie jestem przy czyną tych cierpień. Byłaś spokojny i szczęśliwy, zanim mnie spotkałeś. Przyszłam do ciebie, choć nie pragnąłeś mnie poznać i sprawiłam za męt w twym życiu: przebac mi, wszak widzisz, ile cierpię, rozstając się z tobą.

Ugiął przed nią kolana i głosem, stłumionym przez wzruszenie, rzekł:

— Ty zaś Łucya przebac mi, że nie umiałem się zbliżyć do ciebie, bez pokochania cię i że, przez swą skrytość i nieoględność, naraziłem cię na przykrość i troski. Gdybyśmy oboje byli wolni, poświęciłbym życie dla zapewnienia ci szczęścia. Przebac mi wszystko, co uczyniłem, aby bez prawnie pozyskać twe serce i w zamian narzucać ci swe...

— Nie mam ci nic do przebaczenia — rzekła — kocham cię.

Uczuł, że oparła ręce na jego ramieniu i lekko, jak w pieszczocie, dotknęła ustami jego czoła. Podniósł się szybko z okrzykiem. Zobaczył ją błądzą, stojącą przed nim, porwał ją w objęcia i przycisnął namiętnie do piersi. Ona uczyniła rozpaczliwy wysiłek i, przytulając się do niego i odpychając zarazem, krzyknęła głosem przerażonym, jak gdyby się bała zarówno jego, jak i samej siebie:

— Odejdź! odejdź!

On w jednym mgnieniu oka stał już przy drzwiach, obrzucił Łucyę ostatniem spojrzaniem i, posłuszny jej rozkazowi, wyszedł.

Przbywszy ciemny przedsionek, udał się do ogrodu i skierował się w stronę willi. Łucya, cała drżąc pozostała zrazu na tem samym miejscu, przysłuchując się odgłosowi kroków Armandy, przynajmniej wśród ciszy nocnej. Później przeszła do salonu, idąc na oślep, wstrząśnięta zgnębiona. Zdawało się jej, że otacza ją ogromna próżnia. Doznała uczucia zupełnego osamotnienia i rzekła głośno:

— Mój Boże! co się teraz ze mną stanie?

W chwili rozstania, uczuła nagle, jak silnymi były węzły, łączące ją z tym człowiekiem, którego tak długo uważała za zupełnie obojętne go a który teraz głosem, wzrokiem, oświadczył całą jej istotę, panem jej był. Spoznawszy to wówczas, kiedy trzeba było go opuścić. Sama w tym samym pokoju, w którym obok niego spędziła

ła dwie godziny, ona, dotąd tak odważna, bała się. Odgłos lekkich kroków dał się słyszeć, po gład jej głową. Sądziła, że to miss Griffith, zaniepokojona jej długiem czuwaniem. Uzupełniła potrzebę czyjejs obecności, która jej nie pozwoliła oddawać się myślom i postanowiła udać się do swej towarzyszki.

Wzięła świecę, przebyła schody, wiodące na pierwsze piętro, weszła do sieni i przez drzwi, które ze zdziwieniem spostrzegła uchylone, ujrzała swój pokój, oświetlony słabo nocną lampą. Zawołała zeicha: „Griffith!“ Nie otrzymała żadnej odpowiedzi. Lecz cisza w jej pokoju wydawała się niezupełną. Łucya przeczuwała, jakby tam znajdowała się jakaś istota żyjąca. Zdawało się jej, że słyszy odgłos urywanego oddechu, a może gwałtowne bicie serca. Zadrżała. Kto tam mógł na nią czekać? Kto śmiał wejść do jej pokoju? Opanował ją gniew. Fchnęła żywo drzwi, lecz natychmiast zatrzymała się, ze stłumionym okrzykiem; pani de Fontenay stała przed nią, nieruchoma, jak posąg, z błędnymi oczyma, w pochylonej postawie, przerażająco milcząca.

Myśl jak błyskawica, przemknęła przez jej umysł: hrabina słyszała jej rozmowę z Armandem. Zrozumiała w jednej sekundzie jej ponure przygnębienie, rozpaczliwą bladłość i lodowate odrętwienie. Nie mogła znieść wątpliwości, chciała wszystko wiedzieć i, zbliżając się do Miny, ciągle nieruchomej, sztywnej, wybladłej opartej o kominek.

— Pani tu byłaś? — zawołała. Hrabina zwróciła zwolna głowę na znak przeczenia, lecz nie odpowiedziała.

— Zatem byłaś... na dole? — zapytała Łucya z niepokojem.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Co do zachowania się w tej sprawie stronnictw liberalnych, — można tylko powtórzyć trafną opinię „Vorwartu“. Dziennik ten pisze o głosowaniu wolnomysłnych: „Strach, aby nie został odsunięty, od politycznego koryta, z którego ciągną korzyści, jest powodem, że ludzie ci dają się nadużywać do najniższych postug przez reakcyjny rząd, i popierają interesy rządnych władzy i chciwych junkrów, jak najmniej rządnych władzy i obciwych magnatów węglowych.“

Niema najmniejszego poczucia własnej siły w tych reprezentantach burzoazji. Gdyby posiadali choć iskry tej dumy i pewności siebie, które burzoazję angielską i francuską w młodzieńczym jej rozwoju do zwycięstwa nad feudalizmem prowadziły, z oburzeniem odrzuciłyby żądania, aby dać przyzwolenie na wyjątkowe postugi katowskie i poprowadziłyby lud do walki na śmierć i życie przeciw spróchniałemu już systemowi policyjnemu, który dzięki technostwu burzoazji rozwija się jeszcze może w Prusach i Niemczech.

Stronictwo, które ze strachu i dla materialistycznych zysków zapiera się zasad własnych, nosi na sobie piętno hipokryzji.“

Macedonia w ruchu.

Gdy mocarstwa wymieniają obecnie po między sobą noty w sprawie „uspokojenia“ niebezpiecznej Macedonii, która przysparza tyle kłopotów dyplomacji Europejskiej, ruch rewolucyjny w tym kraju z nadchodzącą wiosną zapowiada się groźniej niż lat poprzednich.

Przyczyny są rozmaite — wewnętrzne i zewnętrzne. Kilka dni temu rozpoczęły się nad granicą turecko-bułgarską (lecz w miejscowości starannie ukrywanej) obrady kongresu mocełońskiego, złożonego z delegatów ze wszystkich stron Bułgarii i Macedonii. Na pierwszym miejscu postawiono wybór naczelników, którzy mają zastąpić zamordowanych Sarafowa i Garwanowa. Frakcja Sandansky'ego nie jest reprezentowana, a zdaje się, że on sam będzie ogłoszony zdradą i wyłączony z dalszego ruchu rewolucyjnego! Wysłano nawet przeciw niemu oddziały powstańcze, tym więc sposobem wojna domowa spotęguję zamęt, będący już oddawna cechą

Alicja Berent.

Batwowieśni.

Wieża Mały-Szlippenbach z pewnością nie zyskała na uroku od czasu kiedy wzdłuż jej w głębi owocowych sadów ukrytych domków przebiegały pociągi kolejowe, rzucając obłoki dymu na drzewa i krzewy i wystraszając spacerujące po gościńcu kury. Lecz teraz, gdy zboże dojrzało, zjeżdżali się ze wszystkich stron mieszkańcy miast okolicznych, pragnący spędzić kilka letnich miesięcy na świeżym powietrzu, zdala od gwaru i kurzu miejskiego.

Wśród złocistych pól widać było teraz jasne modne suknie letnie, obok bawelnianych spódnic wieśniaczek i bluz chłopskich, a po niezabrukowanych ulicach, pomiędzy gdakającymi kurami i przeżuwanymi krowami, nwiązały się już nie tylko drewniane pantofle, lecz cienkie wykwitne buciki letników.

Nie należały one wprawdzie do najwykwintniejszych w tym rodzaju, nie odbijały promieni słonecznych i nie były zrobione z tej najdelikatniejszej skóry, która jak miękki jedwab stopę obejmuje; bo letnicy, przebywający w Małym Szlippenbachu nie bardzo byli zasobni w brzęczącą monetę; należeli oni do tej kategorii ludzi, którym stan majątkowy pozwala tylko przez oszklone drzwi podziwiać przepych pierwszorzędnych hotelów, i którzy zadowolniać się muszą skromnymi oberzami. Na jadłospisach szukali oni najpierw ceny potraw, zanim się na wybór której z nich zdecydowali; jedli z wielkim apetytem, zbierając sos chlebem aż do zupełnego oczyszczenia talerza — i płacili regularnie.

Lecz tubylcom imponowali oni już choćby dla tego, że i w dni powszednie byli obuci i nosili kapelusze

nieodłączną i charakterystyczną położeń w Macedonii. Sandansky chce się podobno pogodzić z przywódcami ruchu i powrócić do Bułgarii, lecz nie znajduje nikąd zachęty.

Wiosna zapowiada się ponuro. Według informacji ze źródeł rumuńskich i innych, tworzą się wielkie oddziały greckie; kilka z nich już przeszło przez granicę. Jednocześnie ukazują się oddziały powstańcze Wołochów. Zachęcenie powrotem zeszłorocznym Serbowie wracają do organizacji czynnej; ruszają się również Albańczycy w kilku okręgach. Korespondent „Times'a“ z Sofji dowiaduje się z Albanii, że ruch ma znaczenie demonstracji zbrojnej przeciw projektowi kolejowemu w tych stronach.

Ruch bułgarski jest zdeorganizowany całkowicie. Jego najzdolniejsi pod względem moralnym i umysłowym przywódcy, Delczew i Grujew, padli ofiarą intryg i zawiści. Oddziały powstańcze rozpadły się na wrogie grupy. Około liczni mieszkańcy wystawieni są na zemstę jednej partji, ilekroć czynią żądanie wymaganiom drugiej. Stąd ogólne w niektórych okolicach zniszczenie i składanie broni komendantom tu i owdzie naczelników komitetowych zastąpiono przez powracających z Ameryki wychodźców. Ale ten częściowy upadek ruchu bułgarskiego, jakkolwiek jest na rękę Turkom, Grekom i Serbom, bynajmniej nie zapowiada uspokojenia się Macedonii. Zachęca ona tylko narodowości współpracowniczące do opanowania ruchu i w ten sposób sytuacja staje się coraz groźniejszą.

Kronika.

**PRECZ Z TOWAREM PRUSKIM!
KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCJAN!**

KRAKÓW dnia 8 kwietnia 1908 r.

— **Kalendarzyk kościelny:** Dziś we środę Dyonizego biskupa i Makaryi; we czwartek Marceła biskupa wyznawcy i Marji Kleofas siostry Najśw. Marji Panny;

Aż pewnego dnia zjawiała się „Ona“! Dzień był upalny, bez najłżejszego powiewu, nawet kwiaty polne stały nieruchome, gdy „ona“ wysiadła z pociągu, wlokącego się, jak czarny potwór, po żółtej słonecznej równinie, żeby się na chwilę na maleńkiej stacji zatrzymać.

Zbudzony z poobiedniej drzemki zawiadowca stacji, widząc, że otwierają się drzwi przedziału pierwszej klasy, spieszenie pozapinał guziki munduru.

Wysoka, smukła, zawoalowana dama w jasnej sukni, lekko zeskoczyła ze stopni wagonu; za nią w podskokach biegł duży czarny pies, głośnym szczekaniem objawiający radość z ukończonej podróży. Z wagonu bagażowego wytoczono wysoki, elegancki kufer trzcinowy.

Pociąg powlókł się w dalszą drogę, a niezajoma panna, w eleganckich pantofelkach, przeszła przez budynek stacyjny i skierowała kroki ku miasteczku. Obok niej ugiął się pod ciężarem pięknego kufra jedyny tragarz miejscowy. Na drodze wiodącej od stacji spotkała kilku letników, którzy się jej z nietajoną ciekawością przyglądali. Nie było jej to snadź nie przyjemnem, bo przystanąła oglądając się na wszystkie strony. Jak daleko oko sięgnąć mogło, rozpościerały się pola, porośnięte zbożem a budynek stacyjny, obramowany słonecznikami, stał pośrodku.

Panna wywinęła kilkakrotnie haftowaną parasolkę w powietrzu, i rzekła donośnie: „Jak tu wszystko złote! To bardzo zabawne!“ I poszła dalej. Na pół głuchy tragarz wyprzedził ją znacznie, tylko czarny pies stał przy niej, wciąż wesoło poszczekując.

Tego samego wieczoru wiedziano już wszędzie, gdzie ta panna zamieszkała, jak się nazywa, i że przybyła z Berlina, Wiednia, lub Paryża, oraz, że jest bajecznie bogatą.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca rozpoczął się dziś o godz. 5 minut 2; zachód przypada o godz. 6 min. 21; długość dnia godz. 13 min. 18

Kalendarzyk śródowny.

Dziś, d. 8 kwietnia.

Teatr miejski: „Umierające perły“. Wybory do Rady miasta z koła inteligencji.

Uniwersytet Jag.: Odczyt ks. prof. dr. Pawlińskiego p. t. „Demokracja prawdziwa a fałszywa“.

Teatr Kineton: trzy przedstawienia kinematograficzne.

Cyrk Edison: Przedstawienie kinematograficzne.

Chromofotoskop „Południowa Kanada“.

— **WYBORY DO RADY MIEJSKIEJ.** Przy wczorajszym głosowaniu z kurji małej własności, na 1089 uprawnionych głosowało 842 wyborców.

Wybrani zostali: dr. Adam Bobilewicz, adwokat 666. głosami, Judkiewicz Jakób 660 gł., Jarra Marcin właściciel fabryki 649 gł., Godzicki Jan kupiec 628 gł., dr. Gertler Julian adwokat 601 gł., Miedniak August 587 gł. i Peros Jan budowniczy 564 głosami.

Po tych strzykali: dr. Ehrenpreis Zygmunt adwokat 269 głosów, dr. Schneider Ludwik lekarz 160 gł., ks. dr. Kulinowski 141 gł., dr. Bujak Franciszek 134 gł., Staszczuk Adam 127 gł., dr. Olearski Bronisław adwokat 121 gł., Kramarczyk Wincenty 114 gł., Wójcik Karol 107 gł., Laberschek Herman 103 gł., i dr. Lardemer Adam 42 głosy.

— **TRAGIKOMEDIA WYBORÓW** do Rady miejskiej dobiega dziś końca. Nominowani przez pp. Bazesa, Jutkiewicza i Grossa ojcowie miasta, obejmą w posiadanie ratusz, w najwzajemnym przeświadczeniu, że reprezentują tam ogół mieszkańców Krakowa, gdy są tylko wytrącanymi macherki wyborczej... Polska „demokracja“ uświetniona gwiazdami tej miary co pp. Margulies, Rittersman, Heuman i inni, okaże obecnie swoją zdolność do rządów i wysoki poziom swoich myśli. Niebawem ujrzymy rezultaty...

W kwadratowej niskiej jadalni hotelu „Pod Jaskółką“, sprzeczały się panie o długość jej automobilowego woła, i robiły uwagi o jej ozdobionych kokardami trzewikach i jedwabnych pończochach.

Panowie natomiast, jak każdego wieczoru, tak i dzisiaj grali w karty. Im nie imponowała żadna zawoalowana panna: poza zajęciami zawodowymi i troską o byt rodziny, istniała dla nich tylko partja „skatu“, i kufelek piwa.

W tym czasie siedziała Karola Szellblanc ze swoimi nowymi gospodarzami na ganku niskiego, zielenią obrosłego domku. Z uśmiechem na ustach, opowiadała półgłosem o swoich dalekich podróżach, o Tamizie londyńskiej i gajach palmowych w Nicei i nachylając się od czasu do czasu, nad leżącym u jej nóg psem, pytała: „Prawda, Prince, to było urocze!“

W opowiadaniach jej pełno było baronów i hrabiów, a pięknego psa darował jej margrabia.

Domek, w którym zamieszkała panna Karola, należał do Ottona Struetzeta, miejscowego listonosza. Rodzina jego składała się ze skrzętniej gospodyni, ze smukłej bladej córki, już od sześciu lat narzeczonej, bo narzeczony jej, pomocnik nauczyciela, wciąż jeszcze na stałą posadę czekał; oraz z długiego barczystego syna Wilhelma który był pomocnikiem pisarza gminnego.

Ta rodzina odznaczała się taką wrodzoną uczciwością, jaką rzadko spotkać można, gdzie czworo dorosłych ludzi razem żyje. Praca i oszczędność stanowiły główne zadanie skromnego ich życia. Każde z nich miało w tajemnicy uculany, wciąż powiększający się fundusik. To też naokoło tych czworga ludzi unosiła się atmosfera cichego zadowolenia, kiedy po pracy dziennej zasiadali wszyscy razem, dla

JÓZEF MASSAR

W KRAKOWIE

ul. Floryańska 1. 15,

poleca na obecny sezon Nowości dla Pań na suknie: w wełnie, jedwabiu, batystach, zefirach i t. d., jakoteż ogromny wybór Nowości w konfekcyi dziecięcej. Towar doborowy. — Ceny umiarkowane.

Socjaliści ogłosili w swoim organie, że wstrzymują się od głosowania. Do tego hasła nie stosują się oczywiście Żydzi z partii socjalistycznej, którzy zarliwie agituja za listą magistracką. Przy ostatnich wyborach socjaliści stawiali dwóch kandydatów, którzy jednak upadli. Jeden z nich dr Marek wszedł nie dawno do Rady jako zastępca.

— **ZARZĄD POWIATOWY KÓLEK ROLNICZYCH** w Krakowie zaprasza Delegatów Kółek Rolniczych z powiatu krakowskiego tudzież Członków wspierających Towarzystwa i Członków Zarządu powiatowego z Krakowa i z powiatu Krakowskiego na Zgromadzenie Powiatowe, które odbędzie się w piątek dnia 10 kwietnia 1908 r. o godzinie 10 g. przed południem w sali Rady Powiatowej w Krakowie przy ul. Pijarskiej 1. 1. według następującego porządku: Sprawozdanie Zarządu Powiatowego z działalności swej i obrotu funduszy oraz ze stanu Kółek w powiecie krakowskim za rok ubiegły. Obowiązki „Zarządów Kółek Rolniczych w naszym powiecie” Wnioski i interpelacje członków (referent p. Ludwik Szafranski)

— **Z TOWARZYSTWA GORNICZEGO.** W sobotę, dnia 11 b. m. o godzinie 6 i pół wieczorem odbędzie się w sali wykładowej Gabinetu geologicznego w Krakowie, ulica św. Anny 1. 6 p. I., zebranie Towarzystwa górniczego, na którym wygłosi p. Hugo Kowarzyk, starszy inspektor Jaworznickich kopalni węgla. II. część swego odczytu: o głębinie i oprawie szybowej. p. t. „Opuszczana obudowa szybów”.

— **ZJAZD „OGNIWA”.** Wczoraj rozpoczęły się w naszym mieście obrady zjazdu „Ogniw” t. j. zjednoczenia polskich stowarzyszeń akademickich w Austrii. Zjazdowi przewodniczy p. Kubala prezes „Ogniw”. Imieniem senatu Un. Jag. powitał delegatów ks. dr Gabryl. W obradach bierze udział stu kilkudziesięciu delegatów z Krakowa, Lwowa, Galicji, Wiednia, Leoben, Przybramu i Czerniowic.

— **WYCIECZKA W POZNANSKIE** przygotowana przez Akademicki klub Turystyczny Z. S. we Lwowie odbędzie się w dniach od 22 kwietnia do 3 maja b. r. Uczestnicy wycieczki przez Poznań, Gniezno, Toruń, Inowrocław i Kruszwicę, zwiedzą Wrocław, Malborg, Gdańsk, Oliwę, Berlin i Drezno. Koszta preliminowane są ogółem, wraz z podróżą na 90 do 120 koron od osoby. W wycieczce brać mogą udział także nieczłonkowie klubu i panie za opłatą 3 koron od osoby na rzecz klubu. Z Kra-

odpoczynku, w lecie na ganku przed domem, w zimie zaś w ogrzonym pokoju, w około okrągłego stołu, pod wiszącą lampą naftową, rozjaśniającą każdy kątek pokoju.

W nadziei, że ślub Marji już wkrótce będzie się mógł odbyć, i ażeby cośkolwiek na jej wyprawę zarobić — postanowili odnajdąć tego lata najpiękniejszy w domku pokój.

I tak się też stało, że wykwintna panna Karola dostała się do nich i teraz, woniejąca rezędą, siedziała wśród nich na ganku ich domu.

Marja w milczeniu przyglądała się pięknej pannie. Myślała o tem że jej narzeczony przestanie ją kochać, gdy ujrzy ją piękność. Ojciec cieszył się gdy opowiadała o dalekich krajach, których znał marki pocztowe. Wilhelm patrzył nieustannie na jej białe ręce, z błyszczącymi paznogiemi. Matka słuchała uważnie, zdumiona tem wszystkim, co ta panna już widziała i przeżyła.

Tak upłynął pierwszy wieczór. Ale wkrótce zaznajomiła się panna Karola z innymi letnikami, i z nimi wieczory spędzała.

Upłynęło tak trzy tygodnie, aż pewnego wieczora znowu się w ich kole znalazła. Serce Marji było niespokojne, bo tego wieczoru był i jej narzeczony.

Karola Szellblanc zawiązała swój długi welon pod brodą w zgrabną kokardę i głaszcząc psa, rzekła z westchnieniem: „Tu nie ma wcale samotnych ludzi. same rodziny. Ach! jakże nieskonczenie samotną się czuje!”

Gospodarze milczeli zakłopotani, ponieważ nie wiedzieli co jej mają na to odpowiedzieć.

(Dokończenie nastąpi)

kowa wycieczka wyruszy pociągiem osobowym o godz. 9:20 rano we środę 22 b. m. Zgłoszenia najpóźniej do 16 b. m. Wszelkich informacji listownie udziela wydział Akad. Klubu Turystycznego Z. S. we Lwowie, ul. Gołębia 1.

— **Z TEATRU MIEJSKIEGO.** „Cześć dla krzyża”, najbliższa premiera teatru krakowskiego, należy chronologicznie do epoki najbujniejszego rozkwitu wórczości Calderona (r. 1633) Tło włoskie, na którym rozwija się nominalnie akcja dramatu p. t. „Cześć dla krzyża”, zaczerpnął Calderon niewątpliwie z wyprawy wojennej do Włoch, w której brał udział. Roman tyzm scen zbójckich, napady na klasztory, walki i potyczki, z których składają się barwne sceny tego dramatu, dają miłośnikom i badaczom Calderona odświeżenie życia samego autora „Cześć dla krzyża” z jego żołnierskiej epoki. Wysoki zaś nastrój religijny, przenikający zasadniczą ideę utworu, ten nastrój który i dziś na „Cześć dla krzyża” pozwala patrzeć, jako na utwór sztuki pasyjnej, czyni z dramatu jakby zapowiedź późniejszej, wyłącznie już religijnej twórczości pisarza. Teatr krakowski, pragnący w dalszych sezonach poświęcić Calderonowi więcej miejsca repertuarowego, wybrał przeto na początek ten właśnie dramat, jako jeden z najcharakterystyczniejszych dla indywidualności wielkiego poety.

— **ODCZYT.** Dnia 10 b. m., w piątek, o godz. 6-jej popołudnia wygłosi dr Marcin Szarski, radca min. w ministerstwie skarbu, w Tow. ekonomicznem i prawniczem, odczyt p. t. „Kredyt bankowy emisyjny”.

— **„STROMATA in HONOREM CASIMIRI MORAWSKI”.** Księga jubileuszowa ku uczczeniu 30-letniej pracy profesorskiej J. Magnificencji Rektora Kazimierza Morawskiego wydana staraniem Kółka filol. U. U. J. w Krakowie przez uczniów i kolegów Jubilata ukazała się obecnie w handlu księgarskim. Księga ozdobiona portretem Jubilata obejmuje prace łacińskie i polskie z trzech działów: filologii, archeologii i humanistyki. 231 stron druku. XIII tablic. Cena 5 Kor.

Główny skład w księgarni Spółki wydawniczej polskiej w Krakowie.

— **PONĘTNE BABY.** Cukiernia Warszawska przy ul. Florjańskiej otworzyła w tych dniach wystawę konkursową. Wystawa obejmuje cukry i ciasta na święta Wielkanocne. Pp. Piętkowski i Hempel, właściciele cukierni okazali tu, że mają dużo dobrego smaku.

Wystawa gromadzi tłumy publiczności oglądającej „majstersztyki” p. Piętkowskiego. największy zaś podziw budzą olbrzymie baby świąteczne, z których jedna zaopatrzona jest następującym wierszykiem:

Oto jest baba ponad wszelkie baby,
Najlepszy kasek wśród świątecznej fety:
Reprezentuje niewieści ród słaby
Ma w sobie wszystkie niewieście zalety.
Jest więc pulchniutka i smaczna i słodka,
Tęga, rumiana, o zgrabnej figurze
Zupełnie taka jaka jest w naturze.
Szczęsny, kto w życiu taką „babę” spotka.
Każdy z was pewnie na przysmaki łasy,
A cóż dopiero na słodycz płci słabej?
Dobre są wszelkie przesłodkie frykasy,
Jednak najlepsze na świecie są „baby”.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO W KRAKOWIE.

Środa: „Umierające perły”.
Czwartek: „Car samozwaniec”.
Piątek: „Mąż męczennik” krot. w 3-ech akt. P. Vebera (popul.)
Sobota: „Uwielbienie Krzyża” (La devocion de la cruz) dramat w 5 akt. Calderona.
Niedziela: O godz. 3-jej „Salamandra” sztuka w 4-ach akt. Al. Graybnera (ceny znizone do połowy); o godz. 7 „Uwielbienie Krzyża”.

Poniedziałek: „Car samozwaniec”.

Wtorek: „Uwielbienie Krzyża”.

Środa: „Dziady”. Sceny dram. w 7 obr. A. Mickiewicza (ceny znizone do połowy).

— **KRADZIEŻE W KOSCIOLACH.** Przed

kilku dniami nieznanymi sprawca włamał się do kościoła parafialnego w Staromieście pod Rzeszowem i skradł kilkadziesiąt koron ze skarbonki, tudzież zniszczył cenny witraż, ponieważ wkradł się oknem. Również z Sadowej Wiszni donoszą o znacznej kradzieży w kościele. Złodzieje uknęli w kierunku Lwowa.

— **PRZYPADEK, CZY ZBRODNIA.** Z Rzeszowa donoszą: Dno 6 bm rano przytrzymała policja miejska niwąką Katarzynę Kwiatkowską, żonę Michała, gospodarza z Malawy, wsi, niedaleko od Rzeszowa położonej; u Kwiatkowskiej znaleziono pod chustką dwuletnie dziecko uduszone, które w ukryciu przyniosła do miasta. Dochodzenia wykazały, że dziecko to, płci męskiej, jest synem Reginy Raabs, izraelitki, pochodzącej z Sędziszowa, a obecnie pozostającej w służbie w Tarnowie Kwiatkowska otrzymała dziecko przed blisko pół rokiem na wychowanie za pośrednictwem pewnej faktorki.

Ponieważ lekarz miejski dr. Teller skonstatował śmierć naturalną, powstała prawdopodobnie z uduszenia, odstawioną została Kwiatkowska do sądu karnego, zwłoki zaś dziecka przekazane do kostnicy cmentarza żydowskiego, gdzie się odbyła sądowa obdukcja.

Wież Malawa od dłuższego czasu słynie jako przytulisko dzieciak oddawanych „na garnuszkę”, jak Sokolniki pod Lwowem. Można jednak, że ma się tu do czynienia ze zbiegiem okoliczności przypadkiem zawilym, który dopiero śledztwo wyjaśni.

— **ODCZYT O ODSIECZY WIEDNIA.** Na zaproszenie Prezydium stowarzyszenia „Leogesellschaft” wygłosił w poniedziałek w Wiedniu ksiądz rektor Kukliński wyczerpująco o oblężeniu Wiednia i odsieczy takowego przez króla Jana Sobieskiego. Odczyt urozmaicił 67 skioptycznymi obrazami i udowodnił nietylko na podstawie historii, lecz i współczesnych obrazów, że Sobieski był rzeczywistym głównym dowódcą armii polowej. Publiczność składająca się z członków stowarzyszenia powyższego, i z wielu zaproszonych gości wysłuchała z wielkim zainteresowaniem wywodów historycznych i burzliwymi oklaskami dała wyraz swej wdzięczności dla wielkiego króla Jana Sobieskiego, który w r. 1683 nie tylko Wiedeń od Turków oswobodził, ale i całemu chrześcijaństwu bezpieczeństwo zapewnił. Mówiąc o kościele św. Józefa na Kahlenbergu, w którym król Jan III wraz z innymi wodzami przyjął komunię św. przed walną bitwą, wspomniał prelegent, także o niepospolitych zasługach p. radcy dworu Piusa Twardowskiego, które położył około tej historycznej pamiątki.

— **SPRAWA WAHRMUNDA a UNIwersytet lwowski.** Wiedeński senat akademicki rozesał do wszystkich uniwersytetów austriackich, a więc i do lwowskiego i krakowskiego, okólnik z formularzem, wyrażającym protest przeciw ingerencji „obcej” (t. j. naczynta) w sprawie Wahrunda, ingerencji, która zdaniem senatu wiedeńskiego, ma zagrażać zagwarantowanej, a tak koniecznej swobodzie naukowej. Senat uniwersytetu lwowskiego, po długiej a wyczerpującej naradzie, uchwalił nie przyłączyć się do tego protestu, gdyż w całej tej sprawie nie nauka, ale czynniki polityczne główną, jeżeli nie jedyną, odgrywają rolę. Co się zaś tyczy prof. Wahrunda, to sprawa jego zostanie załatwioną w sposób taki, aby jak najmniej obrazić masonów.

Na razie p. Wahrund weźmie urloproczny, czując nagłą „potrzebę podróży naukowej”, zastąpi go zaś inny profesor, który nawet w razie powrotu Wahrunda, będzie dalej wykladał ten sam przedmiot. Prawo więc kanoniczne będzie miało na uniwersytecie innsbruckim aż dwóch przedstawicieli i dana będzie słuchaczom możliwość wyboru między jednym profesorem a drugim.

— **POLITYCZNY POJEDYNEK POSELSKI.** Między agrarnym posem czeskim w wiedeńskim parlamencie Bergmanem a słynnym hr. Sternbergiem miało przyjść do pojedynku, gdyż hr. Sternberg uczuł się obrażonym jedną z mów parlamentarnych Bergmana. Warunki były ostre; szable bez bandaży. Obaj posłowie są przytem świetnym szermierzami. Jednym z sekundantów hr. Sternber-

Zabawki, lalki, gry towarzyskie, konie na biegunach. Nowość: DJABOLLO poleca

C. Szczurkowski Kraków, GRODZKA 2.

ga miał być dr Czaykowski z Przemyśla. Pojedynek nie przyszedł do skutku, gdyż rada oficerska zakazała Bergmanowi jako oficerowi rezerwowemu dawać honorową satysfakcję hr. Sternbergowi, który pozbawionym został przez nią stopnia oficera w rezerwie.

Katolicko-narodowy klub piosłowski czeski wykluczył z swego grona hr. Sternberga za to, że ten posłał wyzwanie. Podobno jednak zawzięci polowie mimo wszystkie przeszkody, gdyż właściciel wynajętej na pojedynek sali, odmówił jej w ostatniej chwili, zamierzają pojedynek doprowadzić do skutku.

WSTĄPIENIE LUDOWCÓW DO KOŁA POLSKIEGO.

Rokowania między ludowcami a Kołem nie osiągnęły jeszcze celu. Demokraci cofnęli się w początkowych ustępstwach. Osobny komitet wypracował odpowiedź na żądania ludowców, którzy jednak wahają się zgodzić na uzyskanie koncesji. Komitet zaproponował, aby przy par. 4. w którym w myśl żądań ludowców miała być sformułowana zasada solidarnego uchwalańia Koła w sprawach tylko narodowych i krajowych, dodał, że solidarność ta ma obowiązywać w sprawach państwowych.

Co do par. 11. domagali się ludowcy, aby prawa mniejszości zastrzeżone przy interpecyjach obowiązywały również przy wnioskach. Subkomitet zgodził się, aby za zebraniem 15 podpisów można było stawiać samoistne wnioski z wykluczeniem jednakowoż wniosków nagłych i takich wniosków, które sprzeciwiają się uchwałom Koła.

Odnosnie do par. 11 w sprawie obowiązku solidarności zgodził się komitet, że większość dwóch trzecich Koła może uwolnić od solidarności. W sprawach zaś osobistych i wryfikacji wyborów uwolnienie to może nastąpić zwycajną większością. Co się tyczy rozdziału mandatów komisyjnych komitet uchwalił ten postulat ludowców załatwić w formie rezolucji, uznającej w zasadzie rozdział mandatów.

Ludowcy nie dali jeszcze odpowiedzi na te propozycje.

Telegramy.

RADA PAŃSTWA.

WIEDEŃ. Podczas merytorycznych obrad nad kontyngentem rekrutów, zabrał również głos ks. Rzeszodko, który zaznaczył, że gorące poparcie siły zbrojnej państwa a mianowicie jako najżywszy dług wdzięczności wobec tego, którego poczuć i sprawiedliwości i ojcowskiej, której Polacy zawdzięczają swoją narodową wolność w Galicyi, jest podstawą polityki Koła polskiego. Armia ze względu na ogólny przymus służby wojskowej nie jest niczem innym, jak ludem pod bronią. W Austrii dla armii z wielu stron okazuje lud sympatję; utrzymać tę sympatję i szanować uprawnione wrażliwości jest zadaniem armii. Zadaniem jej jest także utrzymanie ducha religijnego i uczuć narodowych przez żołnierzy. Z tych dwóch względów mowca wątpić zupełnie w dobrą wolę administracji wojskowej, występuje przedwtem, że Polacy i Rusini przydzielani są do pułków, których język pułkowego nie rozumieją, gdzie nie mają spowiedników władających ich językiem ojczystym. Mowca domaga się lepszej znajomości języka pułkowego ze strony oficerów, pomnożenie kursów językowych i dbania o uczucia religijne i narodowe żołnierzy.

Liczba samobójstw żołnierzy wprowadziła się, ale przecież jest znaczną. Przez wzmocnienie ducha religijnego, przez odpowiednie traktowanie narodowych wrażliwości żołnierzy i przez szanowanie godności ludzkiej

w tym względzie wiele uczynić można.

Mowca domaga się ścisłego przeprowadzenia rozporządzeń wydanych przeciwko złączeniu się nad żołnierzami i zwraca się przeciwko przymusowi pojedyneków.

Polacy, obstają przy zaprowadzeniu dwu letniej służby wojskowej, co minister obrony krajowej uczynił zawisłem od pewnych warunków, co jednakże nie powinno być zależnem od żadnych względów. Jest przecież słusznem życzenie, żeby 3 ludzie służyli przez 2 lata, aniżeli 2 przez 3 lata, a jeden był wolny od służby. Mowca domaga się uwzględnienia praw tych, którzy utrzymują rodzinę przez przyznawanie uwolnień od czynnej służby i podkreśla, że ulgi służbowe dla jedynaków ze względu na emigrację są krzyżującą niesprawiedliwością. Mowca domaga się rozszerzenia uprawnień do jednorocznej służby ochotniczej, ograniczenia wojskowych wydatków i produktywnego użycia ich.

Zwraca uwagę rządu, że wśród ludu uskarżają się, iż wojskowa gospodarka jest rozrzutna. Jest obowiązkiem administracji wojskowej część tego, co ujętem zostaje gospodarczo przez koszta wojskowe gospodarstwu oddać znowu z powrotem.

Mowca ubolewa, że rezolucja delegacji z roku 1907 co do rolniczych dostaw nie zostały wykonane, i że te rezolucje, które dotyczyły uwzględnienia drobnego przemysłu zostały uczynione zawisłemi od spełnienia niemożliwych warunków. Mowca urguje wykonanie rezolucji, ostrzega przed nieuzasadnionemi trudnościami, gani, że zarówno przedłożenia o procedurze karnej wojskowej jak i o zniesieniu rewersów demolacyjnych, przez rząd austriacki mimo inicjatywy ministra wojny nie zostały załatwione.

Mowca ubolewa, że rezolucje delegacji z ustawy w sprawie odszkodowania żołnierzy i rodzin żołnierzy w razie nieszczęśliwych wypadków. Podkreśla, że usunięcie nadużyć przy asen terunkach i sfaranna rewizja stanu zdrowotności rezerwistów przed manewrami są rzeczami bardzo koniecznemi. Manewry powinny się odbywać poza porą żniw, urlopy podczas żniw zachowane być powinny jako stałe zarządzenie. Kontyngenty rekruta w niektórych galicyjskich powiatach są przekraczane a nadwyżkę używa się dla wzmacniania innych pułków. Gminy są obciążone nadzwyczajnymi kosztami asenterunku i za to nie dostają żadnej repompensaty.

Mowca prosi, żeby nie szukać w jego uwagach ujemnej krytyki armii w uznaniu ścisłych węzłów, jakie armię łączą z ludnością, pragnie usunąć zarzuty, które mogłyby doprowadzić do nieporozumienia. Mowca spodziewa się, że armia jak dotąd tak i na przyszłość wypełni zadania, jakie na jednej ze słynnych buław marszałkowskich były wyrze, że „Terror belli decus pacis“ (Okłaski na ławach polskich.)

WIEDEŃ. Izba przyjęła w drugim i trzecim czytaniu ustawę o poborze rekruta.

REFORMA SZKÓL ŚREDNICH.

WIEDEŃ. W dalszym ciągu obrad nad tytułem „szkoły średnie“ zabrał głos minister oświaty dr. Marchet i oświadczył, że ze swego stanowiska może z radością powitać prąd do szkół jako oznaczający garnięcie się do kształcenia. Jednakże zasada ta musi doznać korektury, gdy żąda się utworzenia nowych szkół średnich nie z prawdziwej, nagłej potrzeby, ale tylko z motywów lokalnych lub innych.

Wprowadzenie reformy egzaminu dojrzałości wskazuje na to, że egzamin ten na podstawie ostatniego rozporządzenia nie ma już na celu osądzać wiadomości kandydatów z możliwie wielu przedmiotów, ale stwierdzić całą dojrzałość absolwenta szkoły średniej, — i że obecnie jest możliwem, że świadectwo dojrzałości będzie udzielane kandydatowi mimo, że otrzymał w jednym z przedmiotów stopień niedostateczny.

W sprawie reformy szkolnictwa średniego zauważa minister, że nad sprawą zmiany planu nauki toczy się poważna praca i istnieje zamiar stworzenia nowego lub nowych typów szkół, mianowicie nowego typu, gdzie odpadłby język grecki, a zamiast niego zaprowadzono by język żyjący względnie język krajowy drugi i gdzieby silniej podkreślono realia, podczas, gdy drugi typ byłby tak pomyślany, że po czwartej klasie nastąpiłoby rozgałęzienie celem umożliwienia wyboru zawodu. Nauka łaciny przy tym typie mogłaby się rozpoczynać dopiero w piątej klasie, lecz musiałby ten przedmiot otrzymać większą liczbę godzin. Natomiast nauka w innych przedmiotach, jak przy rolniczych i realiach musiałby doznać pewnego ograniczenia.

Minister dał w końcu wyraz zadowoleniu, że w tej tak ważnej kwestji stoi w zgodzie z komisją.

Wywiązała się dłuższa dyskusja.

Z KOŁA POLSKIEGO.

WIEDEŃ. Koło polskie przeprowadziło wczoraj dyskusję poufną nad organizacją ministerstwa pracy i budową kanału Wiedeń—Kraków. (Wydelegowano na mowców w tych sprawach pp. Łazarskiego i Stwiertnię. Następnie podnoszono różne potrzeby kraju. I tak p. Zamorski domagał się budowy drugiego toru na linii Złoczów—Podwoleczyska, p. Buzek ubezpieczenia na starość robotników rolnych, ks. Stojałowski przeniesienie Sokala do III klasy dodatków aktywalnych. P. Starzyński reformy ustawy o należytości przy przenoszeniu prawa własności. Tenże żądał nadto upaństwowienia kolei Lwów—Bełzec i przedłużenia jej do Tomaszowa; przedłużenia kolei Lwów—Jaworów do Bobrowki na linii Jarosław—Sokal; zwiększenia liczby posad Polaków w technicznej służbie min. spraw wewnętrznych.

Upoważniono p. Galla do żądania utworzenia Izby handlowej w Tarnopolu, a p. Białego do utworzenia gimnazjum w Brzozowie.

Szereg spraw podnieśli następnie pos. Dobija i ks. Hannstak, poczem posiedzenie zamknięto.

KOMISJA PRASOWA.

WIEDEŃ. Komisja prasowa obradowała wczoraj nad § 31 ust. prasowej, dotyczącym przedmiotowej odpowiedzialności.

Pos. Hain postawił wniosek, aby za każdy karygodny artykuł pisma perjodycznego był odpowiedzialny redaktor osobiście, a aby nigdy nie zmuszać go do wymienienia autora.

Po dłuższej dyskusji, w której zabierał głos także minister sprawiedliwości, przyjęto wniosek ref. Skedla, aby przyjąć § 31 w brzmieniu projektowanem jako podstawę obrad, ale przy osobistych obrazach w razie ich powtarzania się wyznaczać wyższe kary.

Wniosek ten przyjęto jednomyślnie.

UCHWALENIE DYWIDENDY.

WIEDEŃ. Na wczorajszym generalnym zgromadzeniu uprzywilejowanego powszechnego austr. Tow. kredytowego ziemsk. uchwalono z czystego zysku w kwocie 11,641.622 kor. wypłacić dywidendę 46 koron za akcję.

Z SEJMU WĘGERSKIEGO.

BUDAPESZT. Sejm przyjął wczoraj drugi punkt reformy regulaminu, odrzucając wszystkie inne wnioski. W dyskusji nacjonalisci, wobec odebrania głosu trzech ich mowcom, opuścili demonstracyjnie salę. W kuluarach

Udzielam
NAUKI KROJU DAMSKIEGO
najnowszą metodą.

Lekcje wieczorowe (zbiorewe)
30 kor.
Lekcje specjalnie dla jednej osoby 40 kor.
Formy spódnic, żakietów, bluzek, staników, poleryn i t. p. podług miary wykonuje

„JANINA”
Rynek I. 33 I. p. obok pałacu Spiskiego.

oświadczyli oni, że wobec podobnego stosowania regulaminu nie wezmą udziału w dalszych obradach.

„ISTINNO RUSCY“ DEFRAUDANCI.

PETERSBURG. Dwunastu założycieli „Związku narodu rosyjskiego“ wręczyło wczoraj petersburskiemu naczelnikowi miasta memoriał, w którym wykazują różne nadużycia pieniężne dokonane przez Dubrowina, i proszą o zarządzenie rewizji w celu sprawdzenia rachunków „Związku“.

USTAWA OSADNICZA.

BERLIN. Na wczorajszym posiedzeniu sejm pruski toczyła się dyskusja nad memoriałem o przeprowadzeniu ustawy osadniczej w Zachodnich Prusach i w Poznańskim za rok 1907.

Pos. Dziembowski wywodził: Problem wschodnich prowincyj, jakkolwiek wydaje się tak trudnym, jest łatwym do rozwiązania przez sprawiedliwość. Rząd wreszcie przeciw musi prajść do przekonania, że nie ma poparcia dostatecznego w narodzie dla swojej polityki. Nie można mówić o dobrowolnych sprzedażach, jeżeli wymusza się sprzedaż. Nieprawdą jest, jakoby polskie duchowieństwo podburzało ludność. Podburzanie ludności jest tylko skutkiem polityki rządu. Mowca występuje następnie szczegółowo przeciw komisji kolonizacyjnej i nowej ustawie kolonizacyjnej. Nowela kolonizacyjna z roku 1904 utrudnia Polakom stawianie budynków na swych posiadłościach. W miastach skarżą się na brak mieszkań, a na wsi odmawia się udzielania pozwolenia na budowę mieszkań. Polska polityka uczyniła fiasko i to samo będzie z nią w przyszłości.

Minister rolnictwa Arnim oświadczył, że komisja kolonizacyjna zostanie zreorganizowana. Co do terminu między uchwaleniem wyłączenia i jego przeprowadzeniem, komisja kolonizacyjna będzie naturalnie lojalnie postępowała. Polska agitacja znajduje podporę w polskim duchowieństwie. Państwo ma nie tylko prawo, ale i obowiązek bronić się przed atakami ze strony polskiej.

**PRZESILENIE PARLAMENTARNE
w SERBII.**

BELGRAD. Wczoraj przedpołudniem odbyła się pod przewodnictwem króla kilkogodzinną radą ministerjalną, która się zajmowała oświadczeniami, złożonymi onegdaj w skupczyźnie przez opozycję. Jak słychać, rząd przedstawił wniosek o natychmiastowe rozwiązania skupczyzny. Po dłuższych obradach król obstawał przy żądaniu, aby przedtem załatwiony został traktat handlowy z Austro-Węgrami i aby starano się osiągnąć z opozycją porozumienie celem uniknięcia nowych wyborów. W tym celu król powołał do siebie prezydium skupczyzny, poczem przyjmie przywódców opozycji. Oznaczone na wieczór posiedzenie nie odbędzie się.

ECHA RZEZI.

KONSTANTYNOPOL. Stosownie do doniesień konsularnych o zajściach w Wanie, wrzezi ormian tamtejszych brali udział w charakterze podburzycieli: prezes sądu apelacyjnego, dyrektor poczty i 2 oficerów żandarmerji.

FRANCJA a TURCJA.

PARYŻ. W Izbie, dep. Cochin wystosował do ministra spraw zagr. zapytanie o położeniu w Macedonii i stanowisku Francji w tej

kwestji, przyczem zapytał, czy Francja jest zdecydowana wobec Turcji, która już między Europę, energicznie postępować

Minister spraw zagr. Pichon w odpowiedzi wskazał na to, że dążeniem Francji jest unikać wszystkiego, co by mogło narazić pokój europejski, poczem podkreślił, że od chwili poczynienia przez Rosję propozycji w kwestji macedońskiej, Francja zaakceptowała je, uznając je za najlepsze.

NOWY PARLAMENT PORTUGALSKI.

LIZBONA. Ze 155 kandydatów nowo wybranej Izby deputowanych, włącznie z kolumnjami, przypada 62 na regeneradores, 59 progresistów, 17 niezawisłych, 2 nacjonalistów, 5 republikanów, 3 frankistów, 7 progresywnych dyssydentów.

**WZMOCNIENIE GARNIZONU
LIZBOŃSKIEGO.**

LIZBONA. Przybyło tu z prowincji wojosko dla wzmocnienia tutejszego garnizonu.

Z PERSYI.

TEHERAN. (Pet. Aj. tel.) Prezydent parlamentu Muschbin el Mulk ustąpił. W jego miejsce wybrał parlament prezydentem Mamtas ed Dauleh'a. Izteszam es Saltaneh wyjechał do Londynu, aby tam objąć stanowisko posła perskiego.

NAPAD na AMERYK. KONSULAT.

NOWY JORK. Donoszą o Mukden, że czterej Japończycy wtargnęli do tamtejszego konsulatu amerykańskiego i zaatakowali urzędników. Idzie o akt zemsty prywatnej. Na żądanie konsula aresztowała policja chińska owoych Japończyków i przewiozła ich do konsulatu Japońskiego. Przypuszczają, że sprawa ta wywoła rokowania dyplomatyczne.

**Rzeczy godne zwiedzenia
w Krakowie.**

Groby brlewskie, grób Młokiewicz i skarbis w katedrze na Wawelu zwiedzać można w dnie powszednie o godzinie 10, w niedziele i święta o godzinie 11½ przed południem.

Groby zastążonych w krypcie na skałach, grób Skarpi w kościele św. Piotra, oraz skarbis H. P. Maryi zwiedzać można w chwilach wolnych od nabożeństwa za zgłoszeniem się do zakrystyi.

„Museum Narodowe“ w Sukiennicach otwarte jest codziennie do godz. 10—4, za opłatą wejścia 1 k w dnie powszednie, w poniedziałek jednak 2 k w niedziele i święta po 20 h. od osoby.

Muzeum im. Eryka hr. Czapskiego, Wolska 10, wraz z lapidaryum otwarte codziennie od 12—6 za opłatą 50 h.

Dom i Muzeum Jana Matejki ul. Floryańska 41, dzieła zbioru mistrza otwarte codziennie od 10—4 za opłatą 60 h.

Barbakan czyli t. zw. Ronda bramy floryańskiej, zabytek architektury z końca XV i XVI w. otwarty codziennie od 10—4 za opłatą 50 h.

Wystawa Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych w nowym gmachu przy placu Szczepańskim otwarta codziennie od 10—4. Wstęp w niedziele 60 h., w dnie powszednie 1 k. Członkowie Tow. mają wstęp wolny wraz z rodzinami.

Muzeum XX. Czartoryskich otwarte dla zwiedzających we wtorki i piątki od godziny 9—1 w południe, o ile w te dni nie przypadają święta

Ceny targowe z dnia 7 kwietnia r. b.

	na 100 klg.	
Pszonica biała	od 23.80 do 24.00	
„ czerwona i szara	23.60	24.20
„ węgierska	24.00	25.00
Żyto krajowe	20.00	21.00
„ węgierskie	22.00	24.00
Jęczmień na krupy	14.80	15.90
„ browarny	—	—
„ słowacki	—	—
„ na pasę	13.10	13.50
Owies z opłatą akcyz.	15.30	16.50
Proso	14.00	15.00
Jagły	24.00	25.00
Tatarska	17.00	18.40
Kukurudza	15.50	15.90
Groch	12.00	12.00
Fasola	16.50	18.00
Wyka	44.50	16.00
Rzepak zimowy	52.00	53.00
Koniczyna nasenna czerwona	150.00	150.00
„ biała	60.00	100.00
Tymotka	54.00	72.00
Esparsetta	29.00	54.00
Soczewica	5.00	7.00
Stano	7.00	8.00
Koniczyna pastewna	9.00	10.00
Ziemiaki	4.00	4.00
Jaja	2.80	3.00
Masło	2.60	3.00
Spirytus na 95° Trajesa	1 hl.	210.00
„ „ 75°	1 hl.	170.00

CENNIK

Izby handl. i przem. w Krakowie
Kraków, dnia 7 kwietnia 1903.

	Placa	Łądną
	w koronach	
Rubie papierowe	251	252
Marki niemieckie	117 30	117 00
Franki papierowe	95 40	96
30-ty frankówki w złocie	19 08	19 19
4% Listy zast. prem. Banku hlp.	110	111
4½% Listy zast. Banku hlp.	99 50	100 50
5% Listy zast. Banku hlp.	94 50	60
4% Listy zast. Banku kraj.	100	101
4% Listy zast. Banku kraj.	94 50	80
3% Listy zast. gal. Tow. kred. z slask.	96 75	10
4% Listy zast. gal. Tow. kred. z 41-hł.	97 50	88
4% Listy zast. gal. Tow. kred. z 66-hł.	94 25	59
4% Galicyjskie obligacje prop.	97 75	71
4% Połycka krajowa a r. 1893	95 50	99
4% Połycka m. Lwowa	92 75	19
4% Połycka m. Lwowa	—	89
5% Obligacje kom. Banku kraj.	—	86
4½% Obligacje kom. Banku kraj.	100	101
4½% Obligacje kolejowa	95	59
Lezy miasta Krakowa	100	151
Akcyje Banku kraj. we Lwowie	570	5726
Akcyje Banku hipotecz.	—	—
Akcyje Banku gal. dla h. i s. w Krakowie	—	—
Akcyje kolei Karola Ludwika	—	—
Akcyje kolei Lwów-Czer. Janay	570	574
4½% wspóln. renta papiera	97	98 50
4½% wspóln. renta sre	98	98 50
4% renta koron	98	98 50
4% renta koron „ renta	96 10	94 00
4% renta austr. w złocie	117	117 55
4% renta węgierska w złocie	111 50	112

NADESŁANE.

Wszędzie do nabycia
Kalodont
niezbędny Krem na zęby czyni je czystymi, białymi i zdrowymi.

Do dzisiejszego numeru dołączamy prospekt wydawnictwa „Sztuka Polska“ na który zwracamy uwagę Szan. naszych czytelników.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. Antoni Beaupre. Drukarnia „Głosu Narodu“ w Krakowie, pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.

Gorsety na miarę według najnowszych fasonów paryskich wykonuje w ciągu 8 godzin **„FELICYA“**
paryska pracownia gorsetów
Kraków FLORYAŃSKA 2 (hotel Drezdeński, róg Rynku).
Gorsety oryginalne francuskie w wielkim wyborze na składzie. — Zamówienia z prowincji skutecznin się odwrotną pocztą.
Przyjmuje gorsety do naprawy i czyszczenia.
ХАХХХ od najtańszych do najdroższych w wielkim wyborze na składzie. **ХАХХХ**

Szkółki lesno ogrod. Tad. hr. Żubieńskiego ZASSÓW POD CZARNĄ

polecają na obecną wiosnę śliczne jabłunki z koronami w cenie 10 sztuk 8 koron, 100 sztuk 75 koron, 1000 sztuk 700 koron, prócz tego flance lesne, drzewa i krzewy parkowe, aleje róże, rośliny pnące, oraz rozsadki kwiatowe.

Cennik na żądanie darmo i opłatnie.

Sardyńki Warehanka Mszana dolna C. k. dostawcy Dworu.

L. AKSMANN

poleca na post

Ryby marynowane, wędzone, w galarecie, kawior carski. Sery krajowe, francuskie, holenderskie. Sardynki francuskie w różnych sosach. Specjalna oliwa nicejska do majonesów. Owoce kalifornijskie na kompoty.

Okazy! Znakomite sardyńki norwęgskie w różnych smakach i gatunkach i puszka 34 ct. Specjalny ser z kminkiem.

Przesyłki na prowincję odwrotnie.

Tel. Aksmann Kraków

Floriańska 31.

Maszyny i stoliki maszynowe bardzo silnej i prostej konstrukcji, do wyrobu dachówek, cegieł i posadzek cementowych. Siewaki przenośne, dwu i czterokołowe po cenach i przyznanych poleca:

Dom dla Handlu i Przemysłu w Chrzanowie.

Hygieniczne wózki dla dzieci,

uznane na oddziale profesorów i dyrektorów kliniki uniwersyteckiej, w szpitalu dziecięcym u s. Anny Radey Dworu prof. dra Teodora Eisbericha, wystawione na wyprawie związku „Schlingenschutz“ pod kierunkiem Dyrektora Prof. dr Teodora Eschericha — są wyrobem znanej fabryki wózków dziecięcych L. Baumanna w Wiedniu VI., Millorgasse 6, który wysyła na życzenie elegancko i obszernie katalogi wysyła oraz wszelkich innych wózków darmo i opłatnie.

Mydło z mleka liliowego ze znakiem konika

firmy Bergmann & Co. Dresden u. Tetschen a/E.

Jest i zostaje wedle codziennych wpływających uznani najskuteczniejszą z wszystkich mydeł leczniczych przeciw plegom, tudzież dla uzyskania i zachowania delikatnej, miękkiej skóry i różowej cery.

Do nabycia po 80 hal. we wszystkich aptekach, składach aptecznych, handlach perfum, mydeł i u fryzjerów.

KANARKI harcynskie

poleca własnego chowu, rasy „Seiferta“ wyborne śpiewaki o najgłębszym i letowym, melodyjnym śpiewie sprzedaje według jakości śpiewu, po 5 złr., 6 złr., 8 złr. a najlepsze śpiewaki po 10 złr. Przesyłam pocztą za załączką z poręczeniem wartości oraz nadejścia zdrowych Przez 10 dni próby wymiana dozwolona.

Namieszki harcynskie dobre do rozmnożenia — po 1 zł. i 1 zł. 50 ct.

HODOWLA KANARKÓW JAN SZUFA

Kraków, Stolarska 13.

Ostatnie zamówienia

na Święta Wielkanocne

przyjmować będą dla prowincji WIELKI WTÓREK dla miejscowych WIELKA SRODA Fabryka wyrobów cukierniczych Józefa Siermuntowskiego W KRAKOWIE.

Magazyn mód

Kapeluszy damskich, model paryskich i wiedeńskich w wielkim wyborze poleca: J. POLLEROWA Kraków, ul. Grodzka 1. 9. w domu W. P. Sobolewskiego. — Wielki wybór kapeluszy żeńskich.

Nietylko 359 na Święta

ale zawsze wszelkie sprawunki załatwia

Biuro Sprawunków Kraków, Giełbka 18.

Ważne dla P. T. Duchowieństwa! Kadzięto kościelne

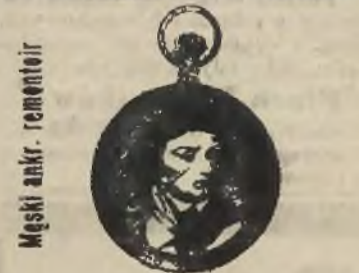
Najzłotostajniejszy gatunek Kor. 2 — za kg. Królewskie 1,60 „ „

OLIWE rzepakową

najlepszej jakości Francuskie lampki Guillaoua „wieczne światła „ polecają 358

Reim & Spółka Kraków.

Wysyłki odwrotnie.

portretem Kościuski, Mickiewicza lub zgodnym polski. bardzo dobrze idący na min. wyregulowany złr. 1.95. Na żądanie wysyłam darmo i opłatnie katalog ilustr. zegarów, zegarków, wyrobów jubilerskich, szkieł srebra, przyborów, narzędzi zegarmistrzowskich i towarów muzycznych. Dom eksportowy zegarów, Kraków Zielna 3.

ROZSADA

warzyw i kiatów

RÓŻE

krzaczkaste i pienne na podkładkach ze siewek kwiaty — bukiety — wieniec poleca Zakład ogrodniczy „Wiktoria“ Tarnów.

ZĘBY

piękne i zdrowe kto chce mieć, niech używa znakomitego warszawskiego proszku „Agatolu“ wyrobu Laborat. St. Górskiego. Pudełko a 60 hal. i 1 K. Główny skład w Drogueryi J. Hanaka magist. farm. Kraków ulica Szewska 1. 5 i we wszystkich aptekach i drogueryach.

CUKIERNIA W. Nowaka

dawniej J. Baman w Bochni, poleca świąteczne pieczywo i Cukry i. t. p. własnego wyrobu Cenniki gratis wysyła. Przy zamówieniu ponad 10 il., opakowania nie liczy.

l. 13222:08

II

Kraków dnia 25 lutego 1908.

Obwieszczenie.

Kazimierz Ptaszkowski, oficyał egzekucyjny miejski przestał pełnić obowiązki egzekutora miejskiego.

Magistrat wzywa strony interesowane, aby o wymianie kwitów, albo o zaspokojenie pretensyj, jakieby do oficyała egz. Kazimierza Ptaszkowskiego z tytułu jego urzędowania jako oficyała egzekucyjnego, mieć mogły, zgłosiły się do Wydziału II Magistratu w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia 1 marca 1908 po upływie bowiem tego terminu Magistrat wyda ewentualnie kaucję służbową wspomnianemu oficyałowi egzekucyjnemu, a później zgłaszających się odesła z ich pretensjami na drogę prawa.

Prezydent miasta

Leo.

Zarobek

dla wszystkich zawsze i wszędzie

dale Pierwsze galicyjskie przedsiębiorstwo domowych robót pończoszkowych na płaskich maszynach do plecionia

LIBAL i Spółka

zarejestrowane Tow. handlowe we Lwowie ul. Kochanowskiego 39 7 Skład najlepszych maszyn i materiałów. Bezpłatna nauka we Lwowie i na prowincji. Żądajcie wyjaśnień.

Róże.

Jak przeszłych lat, tak i tego roku wysyłane będą z ogrodów Szubińskich róże szlamowe 4 letnie 3 i 2 letnie, wyskopiennie, półpienne i niskie, w najnowszych odmianach, po nader przystępnych cenach a to: od 80 hal. do 1 kor. 60 hal. stosownie do jakości i rozwinięcia.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd ogrodów Szubińskich, poczta i stacja kolei Moderówka k. Jasła.

Uczeń VII

głównie nie mający się za co strysnąć poszukuje lekcji. Łaskawe zgłoszenia pod J. B. S. poste restante Kraków.

Miód patoka

Czysty, kuracyjny z największej gal. pasteki wysyła Eng. Biliński w Zbarażu, po 6 k. 5 kg. puszka. Za czystość ręczy się. Podobne ogłoszenia mniej pasiek są nieprawdziwe. 71

Miód patoka

kuracyjny i deserowy z własnej pasteki, wysyła w 5 kg. puszkach po 6 kor. opłacoue, Ks. Wł. Mikitka droboszcz. Kupczyńce, p. Denysów

Zarząd dóbr Kolbuszowa wysyła codziennie deserowe masło

w pięciu kilowych puszkach za pobraniem należytości po kor. 2:60 za jeden kilogram.

Marka ochronna: „Kotwica“

Liniment. Capsici comp., zastąpienie Pain-Expelleru, jest powszechnie znane jako wyśmienite, było uśmierdzające, uszczelniające; do nabycia we wszystkich aptekach we cenie 80 hal., K 1.40 i 2 K. Przy kupnie tego powszechnie ulubionego środka domowego należy przyjmować tylko butelki oryginalne w pudełkach z naszą ochronną marką „Kotwica“, wtenczas jest pewność, że się otrzymało wyrob oryginalny.

Apteka Dr. Richtera pod „złotym lwem“ w Pradze, alia Białobryta No. 5 nowy. Wysyłka codzienna.

Edward Bocheński & Jan Warmuzek

dawniej Zygmunt Chilla, Krawcy Kraków Wielepole o gbok głównej poczty. Zakład krawiecki zaopatrzonej na sezon w materiały krajowe i zagraniczne. Wykonanie artystyczne według najnowszych żurnali angielskich, ceny możliwie najniższe. Wypożycza również frazki i angiezy. Zamówienia na prowincję uskutecznią się za pomocą snian lub brania sody

Dobra harmonia konc. 480.

50.000 sztuk rozsprzedano. Zwrót pieniędzy lub wymiana dozwolona.

Nr. 300 ¼ z 10 klawiszami, 2 rejestry 20 głosów, wielkość 24 x 12 cm. R. 4.80
 Nr. 657 ¼ z 10 klawiszami, 1 rejestr 28 głosów, wielkość 30 x 15 cm. R. 5.2
 Nr. 656 ¼ 10 klawiszy, 2 rejestry 28 głosów, wielkość 30 x 15 cm. R. 5.40
 Nr. 305 ¼ 10 klawiszy, 2 rejestry 50 głosów, wielkość 24 x 12 cm. R. 6.20
 Nr. 663 ¼ 10 klawiszy, 2 rejestry 50 głosów, wielkość 31 x 15 cm. R. 8

Wysyłka za zaliczką przez c.k. Dostawcę Dworu Hansa Konrad, Musikwaren-Versandhaus Brnx. Nr. 711 (Czechy).
 Główny cennik z 3000 rycin na 2 czenie każdemu darmo i opłatnie

Trzy guldeny

kosztuje paczka po 2 zł brutto 6 kg. pięknie sortowanych odpadków mydeł: Holkowych, różowych, beżowych, Mezbach, karmelowych, brzoskwinowych, lilowych i t. d.

Wysyłka za zaliczką Bohemia Parfumerie Bodenbach u. W. Welher 22.

Syndykat Towarzystw Rolniczych w Krakowie

poleca na nadchodzący sezon wiosenny

Nasiona traw i koniczyn

o wysokiej sile kiełkowania i wartości użytkowej, w workach plombowanych i atestowanych przez Zakład doświadczalny ek. Uniwersytetu Jag. w Krakowie

Nasiona zbóż

pierwszorzędnym hodowli krajowych i zagranicznych. **Wyłączna sprzedaż słynnych zbóż szwedzkich produkcji w Svalöf, Pługi jedno i dwuskiłkowe Brony sprężynowe i talerzowe Mąkę żużlową, Superfosfaty, Saletrę chilijską** z bezpłatną analizą w stacjach doświadczalnych.

Komisowa sprzedaż spirytusu rzepakowego i zboża na podstawie z góry udzielanych zaliczek. 360

Za nadesłaniem 60 hal. w znaczkach poczt. otrzymacie:

Ryzyko przy spekulacjach giełdowych

(Das Risiko bei Börsespekulationen)

Verlag „Fortuna“

Wiedeń I., Wallzeile 22/1

R. Ditmar

Kraków, Rynek 13. poleca obok lamp i świeczników elektrycznych

świeżo założony

skład porcelany i szkła stołowego. Wybór wielki. — Ceny przystępne.

Kto miałby zamiar otworzyć sezonową mleczarnię

w jednym ze zdrojowisk galicyjskich, może otrzymać do ubocznej sprzedazy artykułów przynoszący dziennie 2 do 10 koron dochodu.

Bliższych informacji udzieli kierownik zakładu „Le Ferment“ Kraków, Podwale 5. codziennie od 5 do 7 godziny popołudniowe. 371

MYDŁO LILIOWE

Z KONIKIEM,

NAJŁAGODNIEJSZE MYDŁO

NA SKÓRĘ.

POPOW
Najszlachetniejsza
MARKA HERBATY
ROSYJSKIEJ

KULE I KRĘGLE

z drzewa Lignum Sanctum polecają najtaniej

Reim i Spółka

Kraków, Rynek 37.

Biuro Towarz. prawnej ochrony podatników

przeniesione zostało z dniem 1 grudnia b. r. na

ul. Jagiellońską l. 9

naprzeciw Redakcyi Now. Reformy

Płótna lniane i wszelkie tkaniny pierwszej jakości poleca **1-sza Tkalnia korczyńska Mieczysława Goneta w Korczynie.** Cenniki oraz próbki żądanych gatunków darmo oplatnie.

Od 1 korony **Sukienki dzieciinne** od 3 koron **Suknie damskie**

przyjmuje się do roboty: **ulica Poasłaka l. 20,** oficyna poprzeczna parter.

Piękny biust.

Bajne piersi w prze ciągu 2 miesięcy przez (Pigalki wschodnie) **PILULES ORIENTALES** jedyne, które rozwijają piersi, wzmacniają je, przywracają młodość i nierzają powabnej pełności nie szkodzące wcale zdrowiu.

Pod gwarancją wolne od arseniku Przez głośnie powagi lekarskie uznane. Całkowita dyskrecya. Pudełko ze sposobem użycia oplatnie za nadaniem K 6-45 lub pobranem poczt. K. 6-75. (1644-13

J. Ratié, Aptekarz Paryż.

Składy: PRAGA, Fr. Vitek & Co, Wassergasse 19. — BUDAPEST Hapt. J. V. Török, Kiraly Utcza 1

! Dokoła 200 pism!

miejscowych, krajowych i zagranicznych, można przejrzeć i czytać w

CZYTELNI

Dzienników

i Czasopism.

6 Mikołajska 6 I piętro.

Do zakładu fabrycznego potrzebny jest natychmiast **urzędnik**

dla manipulacji wysyłkowej, połączony z ruchem kolejowym, na własnych torach przemysłowych.

Pier szeństwo otrzyma awalar, nienagannej przeszłości, zdrowy, z dobrem piśmem, znający język niemiecki, zawsze trzeźwy i energiczny. Posada nadaje się bardzo dobrze dla w służonych wojskowych. Zgłosz. z odpisami świad. nadsyłać p. adr. „Ekspedycja 360“ do

Biura Dzienników Kraków, ul. Sławkowska 2. Nieuwzględnione oferty pozostaną bez odpowiedzi. 356

Rowery

wszystkich systemów sprzedaje, wypożyczam, naprawy uskuteczni.

Kraków, Bracka 5. **St. Leśniakowski** mechanik

Ważne dla wyjeżdżających do Brazylii!

Słownik portugalsko-polski

opracowany pod redakcją F. B. Edanowskiego, wyszedł z druku

Wydanie szóste 22,000 portugalskich wyrazów. Wykaz słów 17 i 18. Zmiany w druku. Wskazywanie podobieństwa w wymowie. Słowa 1. oraz na wyjątkach litery i dźwięku.

Cena oprawy:

w oprawie zwykłej 7 kor. — 1 zł. 10 kop.
w oprawie ozdobnej 8 kor. — 1 zł. 20 kop.
1 tom — 1 kor. 2 tom — 1 kor. 10 kop.

Żakanie się

usuwa i zapobiega czysto mechanicznie przyrząd „Pente“ (patent w kraju i zagranicą.) **Nie trzyma się w ustach!** Nie przeszkadza w pracy zawodowej! Jakaką się mogą się przekonać sami na sobie o nadzwyczajnym działaniu. Około 12 kwietnia zabawi reprezentant 2 dni w Krakowie, 1 dzień w Tarnowie. Prospekt 30 hal. Zgłoszenia do 10 bm. pod „Pente“ Lwów fach pocztowy 9.

Sensacyjnej!

Nigdy nie zaszkodzi ataczać się jak największą ostrożnością gdy chodzi o zachowanie zdrowia i piękności. Dlatego nie należy używać kosmetyków takich, które oprócz szumnej nazwy niczem innym nie zalecają się. Gdy tymczasem długoletnia praktyka i renoma jakimi się cieszy, jest dowodem, że produktem najlepszym aby zachować elastyczność skóry i świeżość cery jest **Crème Simon.**

Uczeń gimnazjalny

kl. VII który z powodu choroby nie został uwolniony od placenia czesnego za pierwsze półrocze bieżącego roku szk., zwraca się do społeczeństwa z prośbą o pomoc materialną. Nie posiadając bowiem potrzebnej sumy zmuszony byłby zaprzestać nauk. Ewentualne datki na ten cel przyjmuje Administracja naszego dziennika.

Zakład artystyczny kamieniarki i budowlany **Józefa KULESZY** naprzeciw omentarza w Krakowie posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobow. w miejscu i na prowincyi. Telefon 769

Wina węgierskie przeważnie z własnych winnic, więc z pierwszej ręki, doskonałe, czyste,

Wina francuskie białe i czerwone, wyborowe,

Madeyra i Malaga odleżale z najlepszych źródeł sprwadzane, oraz likiery zagraniczne w magazynie 399

JULIUSZA GROSSEGO w Krakowie Rynek gł. 34.

Dla amatorów.

Komoda starszowiecka wykładana w deseń, bardzo ładna, tanio do sprzedania przy ul. Filipa l. 14 i piętro drzwi obok schodów. Oglądać można od 10—3.

Fabryka wyrobów wełnianych W KĘTACH

założona 1867 r. firmy:

F. & E. Zajaczkę i Łankosz

poleca:

Sukna, Sieraczki, najmodniejsze kamgarny i korty wyrobu własnego oraz oryginalne angielskie.

Koce derki, filce dywanowe, flanela wstążone, Wełnę do matowania i wszelkie podszywki.

Składy: w Krakowie Rynek L. A-B, w Lwowie, Jagiellońska 3. dla sprzedaży hurtowej i drobiazgow.

Zapobiegać aby nie cierpieć.

Zasady tej dobrze jest trzymać się już choćby dlatego że stać się nie-szczęśliwym jest bardzo łatwo, ale być szczęśliwym jest bardzo trudno. — **„Tajemnice powodzenia w życiu“** przez Dra M. Harveya. Ważne dla każdego kto pragnie szczęścia, zdrowia i powodzenia dla siebie lub dla swoich dzieci. Cena 1 kor. 50 h. Do nabycia w księgarniach. Skład główny w księgarni Gebethnera i Sp. w Krakowie. 370

JEDYNA W KRAJU FABRYKA PASÓW maszynowych

Ignacego Wurma

w Krakowie ul. Kanonicza L. 18.

Uroda znaczy więcej niż bogactwo!

Piękną cerę można mieć przy użyciu KREMU VENUS

usuwającego **Piegi, plamy, opaleniznę i liszaje.**

Stoiki a K. 1. 50 i K. 2. 50

oraz

PUDER VENUS

Pudełeczko a 40 hal

dla pań nieszkodliwy, subtelnie delikatnie przylegający do twarzy, poleca Laboratorium St. Górskiego w Warszawie.

Darmo i oplatne

wysyłam każdemu mój wielki polski, bogato ilustr. katalog główny z przeszło 3000 rycin, doskonałych instrumentów muzycznych wszelkiego rodzaju. C. i k. dostawca Dworu

Klaus Konrad

wysyła instrumentów muzycznych. Brück nr. 477

(Czechy). Skrzypce szkolne po kor. 4.80, 5.50, 6.—. Do tego smyczek skrzypcowy kor. —.80, 1.—, 1.40. Cytry, Harmonje itd. na składzie. **Żadnego ryzyka!** Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. (158)

PORTIER

dobrej konduity władający językiem polskim i niemieckim znajdzie umieszczenie. Wiadomość ul. św. Tomaza l. 27 u Kotowicza.